

„Jószolgálati Nagykövet vagyok...”

Erzsébet-gála Szegeden?

— Édesem, csak nem magázol? Én már olyan öregasszony vagyok, hogy mindenivel tegeződhettek! — mondta Speter Erzsébet vasárnap este a Don Pasquale első szünetében, mikor színházi páholyában meglátogattam és beszélgetni kezdtünk. Öltözéke azonban ez alkalommal sem egy öregasszony ízléséről árulkodott. Ciklámen színű, plüsszírozott selyemruhájában, fején a flitterekkel díszített csillogó fejdísszel úgy hatott, mintha maga is a kulisszák mögül lépett volna ki.

— Nem akartál valaha titokban színésznő lenni? — kérdeztem a mecénás asszonytól.

— Nem voltam én olyan tehetséges — hártotta el a feltételezést. — Ha egy kicsi szikra lett volna bennem, megpróbáltam volna. Bár, Isten tudja, valahol mélyen, lehet, hogy egy frusztrált színész lakik bennem...

— Minek köszönhetjük a megtisztelő látogatást?

— Megtisztelő látogatás? Édesem, én vagyok megtisztelve, hogy itt lehetek! Ti, szegediek, nem is tudjátok, hogy el vagytok kényeztetve! Ez a sok remek művész! Ez az előadás is bárhol a világon megállná a helyét. Fantasztikus a Gregor, Pál Tamás és a rendezés. Isteni az egész! Pedig látszik, hogy nincs pénz. Ez a díszlet is — mutatott a színpadra — a semmiből készült. Szerintem jó, ha 500 dollárba került. De itt a színészek a díszletek. Itt a tehetség a pénz!

— Miért pont a színészeket támogatja az Erzsébet-díj?

— Van, aki a kutyákat szereti, van, aki a bélyeggyűjtőket, én a művészeket. Rengeteg színész barátom volt már annak idején a kolozsvári színházból is. Miami-ban a második férjem, Henry Speter születésnapját — mint életében — halála után is minden évben megünnepeljük. Ilyenkor magyar színészeket hívunk meg műsort adni. Idén márciusban, az ünnepség alkalmával kaptam meg Miami polgármesterétől a *Jószolgálati Nagykövet* címet. Ezt a kitüntetést az a személy kaphatja meg Amerikában, aki az USA és valamely más ország közötti kapcsolatokat ápolja. Olyanok rendelkeznek e címmel, mint például Katherine Hepburn.

— Feltehetek egy kínos kérdést?

— Csak nem azt akarod megkérdezni, hány éves vagyok? Kérdezd csak nyugodtan, lehet, hogy a válaszom lesz kínos.

— Sokan nem vették át az Erzsébet-díjat...

— Erre mondom neked egy történetet. A borjú föléül összedől az istálló. Építetek egy újat neki. S a borjú az istennek se akar bemenni az új istállóba. Nem találja a kaput. Érted?

— Az első díjátadás után Mester Ákos azt nyilatkozta, tévedés volt a nagy felhajtás...

— Mester Ákostól kiprovokálták ezt a választ. Ő is csak utólag látta így a dolgot. Sokan félreterelték a szándékaimat. Az ünnepség után többen még azt is kritizálták, hogy a résztvevők legtöbbször fekete ruhában voltak. Nem én akartam.

— A gyermekkórus által előadott köszöntőt sem?

— Mi van abban? A Kobayashinak nemrég elénekelte a közönség és a zenekar a Happy Birth day to you-t? És lehetett torta, meg gyertyafény? Pedig ő csak haszonélvezője volt az állam pénzének.

— No, igen, hát gondolom a mecénás általában adja a pénzt, a művész pedig fogyasztja...

— Nézd, most már sokan tesznek alapítványt. En egy kicsit korán jöttem, arról van itt szó. Szokatlan volt ennek az országnak néhány évvel ezelőtt még a privát mecenatúra. De majd előbb-utóbb megszokja, hogy ilyen van. A művészetre pedig szerintem igenis horribilis összegeket kell költeni! Mert nincs annyi pénz a világon, amit a színészek meg ne érdemelnének. Ezt, kérlek, föltétlenül ird le! — sutogta a fülembe Erzsébet asszony, mert közben már megkezdődött a következő felvonás.

Az előadás után a társulat és az igazgató, Nagy László köszöntötte Speter Erzsébetet. A szegedi operabarátok nevében Keszthelyi Béla felajánlotta a vendégnek, legyen tiszteletbeli tagja az egyesületüknek. Speter Erzsébet pedig a gratuláló, elismerő szavak után elmondta: foglalkozik a gondolattal, hogy az Erzsébet-napi díjátadó gálaestet ezután ne Pesten, hanem a vidék valamely fővárosában rendezzék meg. Nem lehetetlen, hogy éppen Szegeden?

Pacsika Emília

Miért nincs új igazgatója a Ságváriknak? (1/2.)
Mikor lesz

A rektor nem nyilatkozik

A „Ságvári-ügyben” ön, nyájas Olvasó, még nem a befejező részt kezdte böngészni. Erre utal a (fel)cím melletti (1/2.), ami annyit tesz, hogy a lapunk hétfői számában közölt történet közvetlen folytatását, de nem a döntéssel azonos befejezését, nem a valódi 2. részt olvassa. A JATE rektora, Csákány Béla ugyanis nem nyilatkozik. Tehát hiába, hogy az eset tanulságait általánosítható érvényűnek tartjuk — a másik oldal, az egyetem álláspontját meg nem ismerhetjük. Hiába, hogy a rektor több formában is jelezte, ezért mi leírtuk: a gyakorlóiskola tanári karának álláspontját megismerve, esetleg arra reagál — mégsem teszi. Hiába a gimnázium tanári karának erőfeszítése (ami óvatossággal és

józanossággal párosul) annak érdekében, hogy zökkenőmentes és gyors legyen az igazgatóváltás — még mindig késik a döntés. Miért? Azért, mert a rektornak most nincs hozzátenivalója ahhoz a — tanári kar által meglehetősen kritizált — véleményhez, melyet az egyetemi újságnak adott interjújából ismerhetünk. Azért, mert a rektornak most nincs ideje kérdésekre válaszolni, ugyanis hosszabb időre külföldre utazik. Azért, mert, mint mondta: „Ha sarokba szorítanak, kipakolok, de ettől most tekintünk el.”

Mást nem tehetünk: mi magyarizáljuk, s várjuk a magyarizációt.

(újszászi)

Műfordítás szamovárral

Hatnyelvű hét

Hogy miként taníthatják a német nyelvet a *Tarján III. számú iskolában*, arról sokat elárul tavalyi eredményük: 28 tanuló közül 14-en jelentkeztek alapfokú állami nyelvvizsgára és mindenki sikerrel vette az akadályt. Erthető hát, hogy ez az iskola a házigazdája az immár hagyományos „nyelvi hétnek”, amely tegnap kezdődött.

— Mit tud megmutatni ez a rendezvénysorozat? — kérdeztem az iskola igazgatójától, Szalai Józseftől.

— Tájékoztat arról, hol tart városunkban a nyelvkutatás. Mert a kétévénként megtartott találkozókon a — jó értelemben vett — „spiccen lévők” vesznek részt, vagyis azok a gyerekek, akiket már régebben tanítanak szakosított tantervek szerint valamely nyelvre. Célunk

természetesen az, hogy népszerűsítsük a nyelvtanulást, és minél több gyereket ösztönözzünk rá.

— Hányféle nyelven szól a hét?

— Német, francia, angol, olasz, latin és orosz nyelvű programjainkat igyekszünk színesen, érdekesen végigpergetni. A nyelvi tanulmányi verseny, a műfordítói pályázat, a szerepjátékok, dalok és mondókák közvetlenül kapcsolódnak a nyelvismerehez. De szeretnénk a gyerekekben érdeklődést ébreszteni más népek hagyományai, művészete, szokásai iránt. Ezért rendezünk népművészeti kiállításokat, lesz nemzetközi büfé, ahol a szünetben szamovárból teázhatnak a gyerekek, és ehetnek waffelt és pirogot is. Sőt, a szakácsok a különféle nemzetek ételeit tálalják majd. És nemcsak bécsi szeletet...

Persze a lehetőségeink azért korlátozottak.

— Milyen feladatokat kaptak a tanulók a műfordítói pályázaton? — kérdeztem a beszélgetésünk közben belépő Rozsnyay Józsefné igazgatóhelyettést, aki németet is tanít.

— Goethe-, Schiller-versek mellett prózai műveket is fordítottak. A mostani díjnyertes Goethe versfordítása szinte jobb, mint a „hivatalos”. Munkánk folyamatos: minden évben 80-90 műfordítás születik.

— Miből állnak a csoportos műsorok?

— Zene, tánc, dalok, mondókák, kiszámolók, szituációs játékok. Az utóbbi műfajban tavaly rendezett országos versenyt tanulók nyertek.

— Később is eredményesek az iskolát elhagyó gyerekek?

— Korábban a Radnóti, most inkább a Deák gimnázium nyelvi tagozataira jelentkeznek sikerrel — folytatja Szalai József. — És újabban a Kőrösy szakközépiskola is indít külkereskedelmi ügyintézői szakot, ahol haladó szinten tanulják az idegen nyelveket. Sok diákunk már a második középiskolai év végén középfokú nyelvvizsgát tesz.

— A személyi feltételek garantálják sikereiket?

— Sajnos, kilátásaink egyre rosszabbak. Négy korábbi szaktanárunkból „másfél” maradt, kénytelenek sokkal magasabb óraszámokban és nagy túlterhelést elviselve dolgozni. Ugyanakkor a szülők várakozása igen nagy — és ennek egyre nehezebben lehet megfelelni. Azt sem szabad elfelejteni, hogy a nyelvtanulás a gyerek tartós erőfeszítését is megköveteli.

Ny. P.

Nincs gazdájuk a rendőrségi fotóknak

Tegnap lapunkban híreltük: háborzongató tartalmú, hivatalosan tűnő fényképgyűjteményt találtak a gyerekek a hatvási szeméttároló területén. A több mint 40 fotó valóban rémület keltező látvány, nemhogy gyerekek szemének, de még a felnőttek is.

Az egyiken akasztott ember, a másikon a rendőrségi nyomozások során alkalmazott, felismertető szolgálati rajzos nyelvi játékok, képregények, dobókockás társasjáték segítik a két világnyelv tanulását.

Mindez vonzó és izléses külsővel: a színes rajzok, fotók és betűk nem zavarják az olvasó szemét, mint sok, utóbb megjelent kiadványban. A tartalom pedig elég gazdag ahhoz, hogy a magazin többszöri kézbe vételére is alkalmat adjon. Készségfejlesztés, tanulás játékosan, és versenyre ösztönözve. Egy igazán jó gyermekreklám.

Ny. P.

csemő — ki ne emlékezne a hírhedt csecsemőlopásra. Egyértelmű: az eldobott fényképek a rendőrségtől való. A kérdés csupán az, hogyan kerültek a személtre, melyik kapitányságról, s ez-e a módja a bűnüldözést segítő dokumentumok megsemmisítésének.

Tegnap, hétfőn, a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság bünyüi-technikai alosztályának munkatársai alaposan megvizsgálták a sáros-piszkos fényképeket. Palágyi Andor őrnagy, s elődje szinte valamennyi, az utóbbi két évtizedben Csongrád megyében történt gyilkosság kivizsgálásában részt vett. Az őrnagy úgy vélekedett, a fényképek nem megyei bűnügyek kapcsán készültek. A főkapitányságnak, de a kapitányságoknak is tilos a lezárt nyomozások iratait, köztük a fényképeket is, szeméttelen megsemmisíteni. A már főszelezes fotókat, például házon belül, megfelelő helyen elégetik. Az alaposabb szemrevételezés után még azt is mondták: Csongrád megyében már régen nem olyan technikával, nem olyan fotópapírral dolgoznak, mint amilyeneket találtak.

Talán egy nyomozó megunt magányüteményét találták meg a gyerekek? Előfordulhat az is. Mégse így kellett volna megszabadulnia a sajátos albumtól. A főkapitányság keresi tovább a tulajdonost, jóllehet, az esetnek nem lesz büntetőjogi következménye. De bár csak, meg se történt volna!

M. E.

A KISZ-iskola sorsa

Megoldottnak tűnik végre a Megyei Ifjúsági Központ működtetésének társadalmi nullszaldósán, azaz veszteség nélkül zárta, s ez fontos a későbbi, új profilú hasznosítás szempontjából. Az elmúlt időben az újszegedi létesítmény a vele kapcsolatos botrányok mellett szolid árával, a répi pártintézményekre jellemző jó színvonalával, turisztikai, sport- és szolgálatásaival tűnt ki.

A Megyei Ifjúsági Központ egyébként tavalyi évét nullszaldósán, azaz veszteség nélkül zárta, s ez fontos a későbbi, új profilú hasznosítás szempontjából. Az elmúlt időben az újszegedi létesítmény a vele kapcsolatos botrányok mellett szolid árával, a répi pártintézményekre jellemző jó színvonalával, turisztikai, sport- és szolgálatásaival tűnt ki.

(varga)

Meleg világ

Az általános felmelegedés olyan alapvető időjárás-változást vonhat maga után, ami tízmilliókat kényszeríthet lakóhelyük elhagyására, illetve fenyeget éhínséggel — állapítja meg az Egyesült Nemzetek szakértői bizottsága. A jelentés — amelyet a KYODO hírügynökség ismertetett — figyelmeztet: árvizek, szárazság, pusztító viharok és egyéb elemi csapások kísérhetik a Földet fenyegető egyik leg súlyosabb környezeti ártalmat, az általános felmelegedést.

Amennyiben a tenger szintje 25 centiméterrel emelkedne, lakhatatlanná válna az Indiai-óceán számos lapos szigete, köztük a Marshall-szigetek, a Maldív-szigetek és Kiribati. A széndioxid-kibocsátás következtében érvényesülő üvegházhatás azonban azonnal a veszéllyel is járhat, hogy akár egy méterrel is megemelkedne az óceánok és tengerek szintje. Ettől víz alá kerülne Egyiptom és Banglades területének 10 százaléka, Japán amúgy is sűrűn lakott területeinek pedig a fél százaléka.

Mosdó az Európa-házban

Tanulságos dolgokat láthat néha az ember, ha nem tudja elkerülni a mellék-helyiséget.

Természetesen nem az otthoni zugról van szó, amely nem egy lakásban a béke és nyugalom egyetlen apró szigete. Bizonyos mosdókban ugyanis közérdekű események is végbemennek, amelyeknek következményei akár nagyobb embercsoportot is érinthetnek.

Kukkantsunk be hát a feltérképezésre váró helyiségre! Mit látunk? Az például, hogy a középületben folyó tárgyalás szünetében a betérők egyike-másika könnyed természetességgel lép el a mosdókagyló mellett anélkül, hogy annak

csobogó áldásait igénybe venné. (Reprezentatívának egyáltalán nem mondható fölmerés szerint az arány riasztó, körülbelül egy a négyhez.)

És itt válik az ügy „kézzelfoghatóvá”. Mert e jeles férfiak a terembe visszatérve vígan paroláznak azokkal, akikkel még nem volt alkalmuk. (Sajnos, a női oldalon — a kiszámítható atrocitások miatt — nem volt alkalmam megfigyeléseket végezni.)

Állítólag vár ránk az Európa-ház. A házirenddel viszont meggyűlök a bajunk, ha már a legkisebb helyiséget sem tudjuk megfelelően használni.

(nyilas)

Mese, játék, nyelvi rejtvény

Itt a Hétmérföldes!

Aki azzal a gyanúval nézegeti az újságvilágot kikapcsolva a Hétmérföldes gyermekmagazint, hogy „már megint egy új lap a többi között”, annak ajánlható, hogy lapozza végig ezt a színes folyóiratot.

Mert valóban színes: a 6-10 évesek érdekesség- és képességét vélhetőleg ki- elégeti — és nem is átlagos szinten. Kellemes meglepetés a képes-rajzos tartalomjegyzék, amely a címe alatt egy-két mondatos ajánlással csinal kedvet az olvasáshoz.

Mesék a kisebbeknek: Lázár Ervin lassan klasszikussá váló „nyúltolmácsa”, és egy történet a gyerekek számára valóban varázslatos, távoli Tibetből.

Képek a Kiscelli Múzeum játékvárosából: százéves porcelánbabák, arcuk finom és komoly; aprólékosan megmunkált kis bútorok; trombitán játszó piros nadrágos fiú; mesevilág tájaival festett társasjáték.

És, hogy ne csak nézegetni lehessen, de játszani is, kivágható és rakosgatható a „Piky” mozaikjáték, amely a világon mindenütt siker — talán hozzánk is eljut.

„Ismeretterjesztés” — észrevételül: ki volt Kőrösi Csoma Sándor, és milyen állatokkal találkozhatott hosszú útján? Kavicsfestés, számítógépes abc és pályázatok, ahol játékokat lehet nyerni. Kivágható mackóposzter, rejtvénytár ma-

nókkal — nincs egyetlen fölösleges vagy unalmas lap.

A legjobb — és a legterjedelmesebb is egyben — az angol és német nyelvű melléklet. Tizenegy oldalon kártyák és rajzos nyelvi játékok, képregények, dobókockás társasjáték segítik a két világnyelv tanulását.

Mindez vonzó és izléses külsővel: a színes rajzok, fotók és betűk nem zavarják az olvasó szemét, mint sok, utóbb megjelent kiadványban. A tartalom pedig elég gazdag ahhoz, hogy a magazin többszöri kézbe vételére is alkalmat adjon.

Készségfejlesztés, tanulás játékosan, és versenyre ösztönözve. Egy igazán jó gyermekreklám.

Ny. P.